

Detta är ett svar från SBU:s Upplysningstjänst 24 februari 2016. SBU:s Upplysningstjänst svarar på avgränsade medicinska frågor. Svaret bygger inte på en systematisk litteraturoversikt, varför resultaten av litteratursökningen kan vara ofullständiga. Kvaliteten på ingående studier har inte bedömts. Detta svar har tagits fram av SBU:s kansli och har inte granskats av SBU:s råd eller nämnd.

Insatser för våldsutövare och för individer utsatta för våld i nära relationer

Våld i nära relationer är ett stort samhällsproblem och är en kränkning av de utsattas mänskliga rättigheter. Alla som är utsatta för våld i nära relationer har rätt till stöd och skydd från samhället. Insatser för att förhindra och skydda mot våld i nära relationer kan rikta sig till både våldsutövare och till den som blir utsatt.

Fråga:

Hur ska stadsdelsförvaltningar arbeta med våldsutövare i nära relationer?

Vilka sociala insatser finns det för unga vuxna och vuxna utsatta för våld i nära relationer?

Upplysningstjänsten har identifierat tolv systematiska översikter som undersöker våld i nära relationer. Fem översikter ingår i ett tidigare upplysningstjänstsvår från 2012 och redovisas inte i detta svar. Fem översikter utvärderade effekten av stödinsatser (exempelvis rådgivning, stöttning och praktisk hjälp med att få tillgång till olika tjänster eller program vid skyddade boenden) för kvinnor utsatta för våld i nära relationer. Samtliga av dessa översikter inkluderade randomiserade eller icke-randomiserade jämförande studier. En översikt utvärderade om alkoholminskande insatser kan minska partnervåld (alla kön) och inkluderade randomiserade studier och observationsstudier. En översikt utvärderade våldsutsatta mammors upplevelser av att ha en stödperson och inkluderade studier med kvalitativ metodik. Primärstudierna var utförda i USA, England, Brasilien, Australien, Kina och Peru. Översikterna utvärderade bland annat antalet våldsincidenter, förändrad livskvalitet, depression, ångest och psykosocial hälsa.

I en av översikterna kommenterar författarna att flera studier inte inkluderat tillräckligt många individer och att studierna var mycket olika i utförande. Dessa författare anser trots detta att stödinsatser kan öka livskvaliteten på kort sikt, minska förekomsten av misshandel ett till två år efter stödinsatsen. I en annan översikt drar författarna slutsatsen att en begränsad insats kan förbättra den mentala hälsan kortsiktigt och minska förekomsten av misshandel speciellt när det gäller gravida och de som var utsatta för en mindre frekvent misshandel. Dock påpekas det i en annan

översikt att det för de gravida fanns otillräckligt med bevis för att stödinsatserna var effektiva.

Författarna till översikten om alkoholminskande insatser drar slutsatsen att det saknas studier om ifall insatser för minskat alkoholintag också kan leda till minskat partnervåld.

Översikten som utvärderade upplevelser av att ha en stödperson (specialutbildad barnmorska eller sjuksköterska) drar slutsatsen att mammor som har upplevt våld inte ville berätta det för stödpersonen. De som berättade kände sig utlämnade. Stödpersonerna hade begränsade kunskaper för att hjälpa mammor som upplever våld i hemmet.

SBU har inte tagit ställning i sakfrågan eftersom de enskilda studiernas kvalitet inte bedömts och resultaten inte vägts samman. Här redovisas därför endast de enskilda författarnas slutsatser.

Bakgrund

Våld i nära relationer är ett stort samhällsproblem och omfattar rättsliga, etiska och sociala aspekter samt hälso- och sjukvårdsaspekter. Våld är en kränkning av de utsattas mänskliga rättigheter [1].

Våld i nära relationer innebär ofta ett mönster av handlingar som kan vara allt ifrån subtila till grova brott. Detta kan innebära allt ifrån att bli förlöjligad till att utsättas för allvarliga hot, misshandel eller våldtäkt. Ofta förekommer fysiskt, sexuellt och psykiskt våld i kombination [1].

Alla som utsatts för våld i nära relationer har rätt till stöd och skydd från samhället. Trots likabehandlingsprincipen fokuserar både socialtjänstlagen och samhällets satsningar på våldsutsatta kvinnor.

Insatser för att förhindra och skydda mot våld i nära relationer kan rikta sig till både våldsutövare och till den som blir utsatt. Det saknas forskning och råd om hur samhället ska koordinera insatser [2].

Avgränsningar

Vi har gjort sökningar (se avsnittet ”Litteratursökning”) i databaserna Social Services Abstracts and Sociological Abstracts, SocINDEX, The Joanna Briggs Institute EBP Database, Embase, Medline och Cochrane Library. Vi har inte inkluderat översikter såsom till exempel undersökningar inom hälso- och sjukvården för att identifiera kvinnor som är utsatta för våld i nära relationer.

Resultat från sökningen

Upplysningstjänstens litteratursökning har totalt genererat 907 träffar. Vi har läst alla sammanfattningar. Av dessa har 48 artiklar bedömts kunna vara relevanta och lästs i fulltext. Tolv artiklar ingår i svaret [3-14]. Fem artiklar ingår i ett tidigare upplysningstjänstsvår från 2012 – ”Behandling av män som utövar våld i nära relationer” – och kommer inte att detaljredovisas här [3,6,9,10,13,15]. De artiklar som inte ingår i svaret har exkluderats på grund av att de inte var relevanta för frågeställningen. Observera att vi varken har bedömt kvaliteten på översikterna eller de ingående studierna. Det är sannolikt att flera av studierna kan ha lägre kvalitet än vad SBU inkluderar i sina ordinarie utvärderingar.

Systematiska översikter

Upplysningstjänsten identifierade fem översikter [5,8,11,12,14] som utvärderat effekten av stödinsatser (till exempel rådgivning, stöttning och praktisk hjälp med att få tillgång till olika tjänster eller program vid skyddade boenden och kognitiv

beteendeterapi) för kvinnor utsatta för våld i nära relationer. Samtliga av dessa översikter inkluderade randomiserade eller icke-randomiserade jämförande studier (kvasirandomiserade studier). Dessa översikter mätte bland annat antalet våldsincidenter, förändrad livskvalitet, depression, ångest eller psykosocial hälsa jämfört med ingen insats eller begränsad insats. Primärstudierna var utförda i USA, Australien, Kina och Peru och inkluderade flera minoritetsgrupper. Flera av översikterna inkluderade överlappande studier (Tabell 2). Totalt inkluderas 29 unika primärstudier för stödinsatser i de fem översikterna.

Översiktsförfattaren Rivas och medförfattare 2016 [8] drar slutsatsen att flera studier inte inkluderat tillräckligt många individer för att ge klarhet i om insatsen haft effekt. Dessutom var primärstudierna i översikterna mycket heterogena i utförande vilket gjorde det svårt att sammanställa data. Trots detta drar översikternas författare slutsatsen att intensiva stödinsatser kan öka livskvaliteten på kort sikt, minska förekomsten av misshandel ett till två år efter en stödinsats när det gäller kvinnor som bodde på kvinnohärbergen. En begränsad insats kan förbättra den mentala hälsan kortsiktigt och minska förekomsten av misshandel speciellt när det gäller gravida och de som var utsatta för mindre frekvent misshandel. Översiktsförfattaren Tirado-Munoz och medförfattare 2014 [11] drar slutsatsen att stödinsatser och kognitiv beteendeterapi kan minska fysiskt och psykiskt partnervåld men inte sexuellt partnervåld eller allt partnervåld. Antalet studier var dock få och mycket heterogena i utförande.

Översiktsförfattaren Van Parys och medförfattare 2014 [12] drar också slutsatsen att insatser mot partnervåld gett lovande resultat för att minska våldsfrekvensen under graviditet men att starkt stöd saknas.

Översikten av Wilson och medförfattare 2014 [14] utvärderade om insatser för att minska alkoholmissbruk också kan minska partnervåld (alla kön). Översikten inkluderade randomiserade studier och observationsstudier. Primärstudierna var utförda i USA, Brasilien och Australien. Översiktsförfattarna drar slutsatsen att trots att det finns samband mellan alkoholintag och partnervåld så saknas det studier som utvärderat om minskat alkoholintag också leder till minskat partnervåld.

Översikten av Eynon och medförfattare 2012 [4] utvärderade upplevelser av att ha en stödperson (specialutbildad barnmorska eller sjuksköterska). Översikten inkluderade studier med kvalitativ metodik och var utförd i England. Översiktsförfattarna drar slutsatsen att mammor som har upplevt våld i nära relationer inte ville berätta detta för stödpersonen. De som berättade kände sig utlämnade. Stödpersonerna hade också begränsade kunskaper för att hjälpa mammor som upplever våld i hemmet.

Tabell 1. Systematiska översikter

Inkluderade studier	Population	Utfall/ Geografi	Överlapp och kommentar
Rivas och medförfattare 2016 [8]			
Randomiserade studier (n=11) Kvasirandomiserade studier (n=2)	Utsatta kvinnor. Kvinnor med låg samhällsekonomisk status och som utsatts för partnervåld och fått stödinsatser. Kontrollgruppen bestod av kvinnor som inte fått stödinsatser eller minimal stödinsats alternativt att mindre än 20 % av kvinnorna fått stödinsats.	Våldsincedenter Livskvalitet Depression Ångest eller psykosocial hälsa USA n=9, Australien n=1, Kina (Hong Kong) n=2, Peru n=1	Referens 13 originalstudier Inkluderar opublicerade data från en avhandling
Författarens slutsatser: "Result suggest some benefits from advocacy. However, most studies were underpowered. Clinical and methodological heterogeneity largely precluded pooling of trials. Therefore, there is uncertainty about the magnitude of benefit, the impact of abuse severity, and the setting." "Based on the evidence review, intensive advocacy may improve short-term quality of life and reduce physical abuse on one to two years after the intervention for women recruited from domestic violence shelters or refuges. Brief advocacy may provide small short-term mental health benefits and reduce abuse, particularly in pregnant women and for less severe abuse."			
Jahanfar och medförfattare 2014 [5]			
Randomiserade studier (n=9) Kvasirandomiserade studier (n=1)	Utsatta kvinnor. Gravida kvinnor i alla åldrar i alla skeden av graviditet och deras partner. Studien utvärderar en stödinsats.	Våldsincedenter (minskning eller avsaknad) Depression Missfall Blödningar (före förlossning) Tidig födsel Sprucken placenta Mödradödlighet Födelsevikt Apgar (1 min, 5 min) Dödfödsel Perinatal död USA n=8, Peru n=1, Kina (Hong Kong n=1)	Fyra av tio studier överlappar med Rivas och medförfattare 2016 [8]

Författarens slutsatser:

"There is insufficient evidence to assess the effectiveness of interventions for domestic violence on pregnancy outcomes. There is a need for high-quality, RCTs with adequate statistical power to determine whether interventions programs prevent or reduce domestic violence episodes during pregnancy, or have any effect on maternal and neonatal mortality and morbidity outcomes."

Tirado-Munoz och medförfattare 2014 [11]

Randomiserade studier (n=12)	Utsatta kvinnor. Kvinnor över 18 år som utsatts för partnervåld. Översikten utvärderar stödinsats och kognitiv beteendeterapi.	Förekomst av våld (bland annat fysiskt, psykologiskt eller sexuellt) USA n=8, Kina (Hong-Kong) n=2, Australien n=2	Sex av tolv studier överlappar med Rivas och medförfattare 2016 [8] Tre av tolv studier överlappar med Jahanfar och medförfattare 2014 [5]
------------------------------	--	---	---

Författarens slutsatser:

"Both advocacy and CBT interventions reduced physical and psychological IPV but not sexual or any IPV. Limitations include the low number of studies and the heterogeneity of interventions"

Van Parys och medförfattare 2014 [12]

Randomiserade studier (n=9)	Utsatta kvinnor. Gravida kvinnor i alla åldrar i alla skeden av graviditet, deras partner och deras eventuella barn. Studien utvärderar en stödinsats.	Effekt av stödinsats Fysisk eller psykosocial hälsa Hjälpökande beteende Säkerhetstänk Socialt stöd USA n=6, Peru n=1, Australien n=1, Kina (Hong-Kong) n=1	Fyra av nio studier överlappar med Rivas och medförfattare 2016 [8] Sex av nio studier överlappar med Jahanfar och medförfattare 2014 [5] Fyra av nio studier överlappar med Tirado-Munoz och medförfattare 2014 [11]
-----------------------------	--	--	---

Författarens slutsatser:

"Strong evidence of effectiveness for interventions for IPV during the perinatal period is lacking, but some interventions show promising result. Additional large scale, high quality research is essential to provide further evidence about the effect of certain interventions and clarify which interventions should be adopted in the perinatal care context."

Wilson och medförfattare 2014 [14]			
Randomiserade studier (n=4) Observationsstudier (n=7) Ytterligare studier (stödjande studier men fyller inte alla inklusionskriterier) (n=10)	Utsatta kvinnor och män. Personer 18 år eller äldre som begått partnervåld, av båda könen, i både heterosexuella och homosexuella relationer.	Alkoholkonsumtion partnervåld USA n=9, Brasilien n=1, Australien n=1	Inga överlappande studier (elva primärstudier)
Författarens slutsatser: “Despite evidence associating problematic alcohol use with, the potential for alcohol interventions to reduce IPV has not been adequately tested, possibly because studies have not focused on those most at risk of alcohol-related IPV. Research using rigorous designs should target young adult populations among whom IPV and drinking is highly prevalent. Combining alcohol and IPV interventions/policy approaches at the population, community, relationship and individual-level may provide the best opportunity for effective intervention.”			
Eynon och medförfattare 2012 [4]			
Studier med kvalitativ metodik (n=4)	Utsatta kvinnor. Mammor som upplevt våld i hemmet och fått hjälp av stödperson (specialutbildad barnmorska eller sjuksköterska)	Upplevelser av stödperson England	Inga överlappande studier (fyra primärstudier)
Författarens slutsatser: “Mothers who have experienced domestic violence were reluctant to disclose this to health visitors; those who did disclose felt unsupported. Health visitors perceive domestic violence differently and their knowledge of strategies to deal with mothers experiencing domestic violence is limited.”			
Ramsay och medförfattare 2009 [7]			
Randomiserade studier (n=10)	Utsatta kvinnor. Kvinnor över 15 år som upplever eller upplevt partnervåld. Översikten utvärderar en stödinsats. Kontrollgruppen bestod av kvinnor som inte fått stödinsatser.	Misshandelsfrekvens Livskvalitet Depression och ångest USA n=9, Kina (Hong-Kong) n=1	Åtta av tio studier överlappar med Rivas och medförfattare 2016 [8] Två av tio studier överlappar med Jahanfar och medförfattare 2014 [5] Åtta av tio studier överlappar med Tirado-Munoz och medförfattare 2014 [11] En av tio studier överlappar med Van Parys och medförfattare 2014 [12]

Författarens slutsatser:

"Based on the evidence reviewed it is possible that intensive advocacy for women recruited in domestic violence shelters or refuges reduces physical abuse one or two years after the intervention but we do not know if it has a beneficial effect on either quality of life or mental health. Similar, there is insufficient evidence to show if less intensive interventions in healthcare for women who still live with the perpetrators of violence are effective."

IPV=Partnervåld (Intimate Partner Violence)

Projektgrupp

Detta svar är sammanställt av Göran Bertilsson, Jessica Dagerhamn, Anna Edemo, Lina Leander, Knut Sundell och Jan Liliemark.

Litteratursökning

Cohrane Library via Wiley 24 November 2015		
Interventions for perpetrators of violence and for individuals exposed to domestic violence		
	Search terms	Items found
Population:		
1.	violence:ti,ab,kw (Word variations have been searched)	1 269
2.	MeSH descriptor: [Domestic Violence] explode all trees	717
3.	MeSH descriptor: [Battered Women] explode all trees	62
4.	MeSH descriptor: [Spouse Abuse] explode all trees	175
5.	1 OR 2 OR 3 OR 4 OR 5	1 709
Setting:		
6.	MeSH descriptor: [Social Work] explode all trees	209
7.	MeSH descriptor: [Schools] explode all trees	1 618
8.	"social services":ti,ab,kw or "social work":ti,ab,kw (Word variations have been searched)	601
9.	school*:ti,ab,kw (Word variations have been searched)	15 857
10.	6 OR 7 OR 8 OR 9	128 969
Final	5 AND 10	CDSR/41 DARE/29 HTA/1 EED/4

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

[MeSH] = Term from the Medline controlled vocabulary, including terms found

[TI, AB, KW] = Title or abstract or keyword

“ “ = Citation Marks; searches for an exact phrase

CDSR = Cochrane Database of Systematic Review

DARE = Database Abstracts of Reviews of Effects, “other reviews”

EED = Economic Evaluations

HTA = Health Technology Assessments

Embase och Medline via embase.com 24 November 2015		
Interventions for perpetrators of violence and for individuals exposed to domestic violence		
	Search terms	Items found
Population:		
1.	'violence'/exp OR violence:ab,ti	117 119
Setting:		
2.	'social care'/exp OR social AND care:ab,ti	160 883
3.	'school'/exp OR 'school':ab,ti	417 842
4.	2 OR 3	569 396
Combined sets		
5.	1 AND 4	11 748
Study types:		
6.	'systematic review'/exp OR systematic:ab,ti OR meta:ab,ti	354 150
Final	5 AND 6	367

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts.

/exp= Includes terms found below this term in the EMTREE hierarchy

:ti:ab = Title or abstract

'' = Citation Marks; searches for an exact phrase

The Joanna Briggs Institute EBP Database via Ovid 24 November 2015		
Interventions for perpetrators of violence and for individuals exposed to domestic violence		
	Search terms	Items found
Population:		
1.	violence.mp.	97
2.	abuse.mp	232
Final	1 OR 2	278

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts.

mp=text, heading word, subject area node, title

SocINDEX via ebSCO.com 24 November 2015		
Interventions for perpetrators of violence and for individuals exposed to domestic violence		
	Search terms	Items found
Population:		
1.	DE "BATTERING (Abuse)" OR DE "DATING violence" OR DE "FAMILY violence" OR DE "INTIMATE partner violence" OR DE "MARITAL violence" OR DE "PHYSICAL abuse" OR DE "SCHOOL violence" OR DE "TEENAGERS & violence" OR DE "VIOLENCE against LGBT people" OR DE "VIOLENCE against women" OR DE "VIOLENCE in the community" OR DE "VIOLENCE research" OR DE "VIOLENT adolescents" OR DE "VIOLENT children" OR DE "YOUTH & violence" OR DE "YOUTH violence"	16 682

SocINDEX via ebsco.com 24 November 2015		
Interventions for perpetrators of violence and for individuals exposed to domestic violence		
Intervention:		
2.	DE "COMMUNICATION in social work" OR DE "COMMUNITY organization" OR DE "COMMUNITY services" OR DE "COMMUNITY-based social services" OR DE "EVIDENCE-based social work" OR DE "FAMILY planning services" OR DE "INTERVIEWING in social services" OR DE "MEDICAL social work" OR DE "OUTREACH programs" OR DE "PARAPROFESSIONALS in social services" OR DE "PSYCHIATRIC social work" OR DE "SCHOOL social work" OR DE "SOCIAL services -- Evaluation" OR DE "SOCIAL services utilization" OR DE "TASK-centered social work"	7 287
Final	1 AND 2	148

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

“ “ = Citation Marks; searches for an exact phrase

Social Services Abstracts and Sociological Abstracts via ProQuest 24 November 2015		
Interventions for perpetrators of violence and for individuals exposed to domestic violence		
	Search terms	Items found
Final	SU.EXACT("Family Violence") AND SU.EXACT("Social Services")	153

SU.EXACT = Term from the Sociological thesaurus

Referenser

1. Socialstyrelsen. <http://www.socialstyrelsen.se/>. (nerladdat 2016-02-23) 2016.
2. Shorey RC, Tirone V, Stuart GL. Coordinated community response components for victims of intimate partner violence: A review of the literature. *Aggression & Violent Behavior* 2014;19:363-71.
3. Babcock JC, Green CE, Robie C. Does batterers' treatment work: a meta-analytic review of domestic violence treatment (Structured abstract). In: *Clinical Psychology Review*; 2004. p 1023-53.
4. Eynon J, Carrier J, Rees S, Cartwright A. Mothers' and health visitors' perceptions of the support provided to mothers who have experienced domestic violence: A systematic review. In; 2012.
5. Jahanfar S, Howard Louise M, Medley N. Interventions for preventing or reducing domestic violence against pregnant women. In: *Cochrane Database of Systematic Reviews*. John Wiley & Sons, Ltd; 2014.
6. McMurrin M. Motivational interviewing with offenders: A systematic review. *Legal and Criminological Psychology* 2009;14:83-100.
7. Ramsay J, Carter Y, Davidson L, Dunne D, Eldridge S, Hegarty K, et al. Advocacy interventions to reduce or eliminate violence and promote the physical and psychosocial well-being of women who experience intimate partner abuse. In: *Cochrane Database of Systematic Reviews*. John Wiley & Sons, Ltd; 2009.
8. Rivas C, Ramsay J, Sadowski L, Davidson L, Dunne D, Eldridge S, et al. Advocacy Interventions to Reduce or Eliminate Violence and Promote the Physical and Psychosocial Wellbeing of Women Who Experience Intimate Partner Abuse: A Systematic Review. In; 2016.
9. Smedslund G, Dalsbø Therese K, Steiro A, Winsvold A, Clench-Aas J. Cognitive behavioural therapy for men who physically abuse their female partner. In: *Cochrane Database of Systematic Reviews*. John Wiley & Sons, Ltd; 2007.
10. Stover CS, Meadows AL, Kaufman J. Interventions for intimate partner violence: review and implications for evidence-based practice (Structured abstract). In: *Professional Psychology, Research and Practice*; 2009. p 223-33.
11. Tirado-Muñoz J, Gilchrist G, Farré M, Hegarty K, Torrens M. The efficacy of cognitive behavioural therapy and advocacy interventions for women who have experienced intimate partner violence: A systematic review and meta-analysis. *Annals of Medicine* 2014;46:567-86.
12. Van Parys AS, Verhamme A, Temmerman M, Verstraelen H. Intimate partner violence and pregnancy: A systematic review of interventions. *PLoS ONE* 2014;9.
13. Wathen CN, MacMillan HL. Interventions for Violence Against Women: Scientific Review. *Journal of the American Medical Association* 2003;289:589-600.
14. Wilson IM, Graham K, Taft A. Alcohol interventions, alcohol policy and intimate partner violence: a systematic review (Provisional abstract). In: *Database of Abstracts of Reviews of Effects*; 2014. p 881.
15. SBU. <http://www.sbu.se/valdrelation>. 2012.